

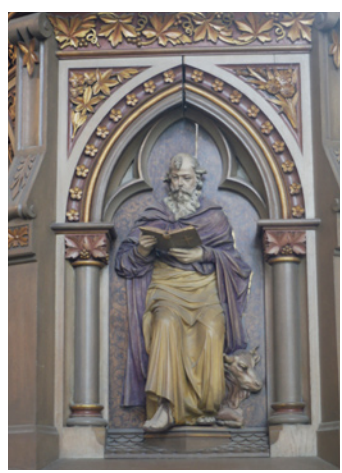
droppen

Tematidning • EVANGELISK LUTHERSK BARNTIDNING • droppen.elmbv.se

Jenna

EVANGELISTERNA

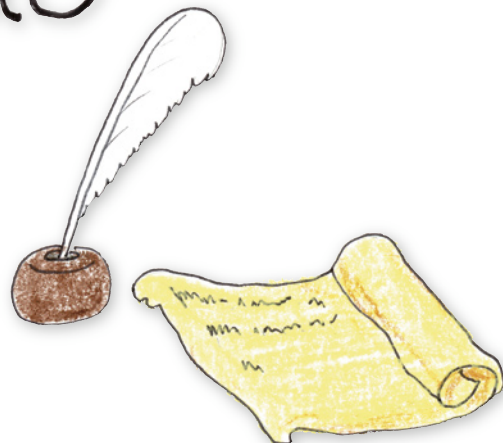
Evangelisten Matteus

Jag låtsas att jag förflyttat mig till Palestina under det första århundradet.

Matteus står och diskuterar med några judiska män utanför en synagoga. (Judarna firar gudstjänst i en synagoga istället för i en kyrka.) De är mycket upptagna av sitt samtal, så jag får prata med en av Matteus vänner istället. Han berättar att så där ser man ofta Matteus, väldigt upptagen med att försöka berätta och förklara för människor. Jag hoppar plötsligt till för nu skriker männen och ser riktigt arga ut – de håller tydligen inte med om allt! Jag är rädd att någon ska slå till Matteus! Efter en stund står alla helt stilla istället och ser ut som om de funderar på något riktigt knepigt.

Det handlar om Messias, berättar vännen. Matteus försöker visa att när man läser om Messias och vad han ska göra i Lagen, Profeterna och Skrifterna (så kallar judarna Gamla testamentet) och jämför det med Jesus liv så stämmer det precis! Jesus är Messias som judarna har väntat på så länge!

Om detta handlar det ofta när Matteus diskuterar och skriver. I hans evangelium finns det överallt små kommentarer till det som hänt, till exempel "så uppfylldes det som Gud sagt genom profeten", eller "så är skrivet genom profeten", eller "det står ju skrivet". Man kan nästan höra Matteus säga: – Där ser ni! Det stämmer!

Evangelisten Matteus brukar avbildas med en människa med vingar bredvid sig. Det är för att hans evangelium börjar med en uppräknings av människor i Jesu släkt. Hittar du en sådan bild i din kyrka?

blev själva rika. När Matteus blev lärjunge fick han leva helt annorlunda. Då skickade Jesus iväg dem att predika, utan att ta med sig varken mat eller pengar.

Fast Matteus tycker fortfarande att det är intressant med tal och siffror, berättar hans vän. När han skriver om det som Jesus gjorde berättar han ofta hur många som var med då det hände och han är nog med tider och stunder i sina beskrivningar.

Jag undrar varför Matteus och männen inte har någon bok att läsa i när de står och diskuterar om det som är skrivet i Gamla testamentet? Men då får jag veta att de inte behöver någon bok, eftersom de hade lärt sig det som står där utantill!

Matteus lyssnade väldigt noga på allt som Jesus sa. En människa som själv har varit med och sett något med egna ögon kallar man ibland för ett ögonvittne. Matteus vän tycker att Matteus ska kallas för ett *öronvittne* istället, eftersom han lyssnat så noga! Han har skrivit ner långa tal och predikningar av Jesus, så att alla som inte var med också kan läsa det Jesus sa.

Vännen berättar att Matteus liv ändrades när han träffade Jesus. Innan han blev lärjunge hade han ett annat namn. Då hette han Levi. Han jobbade vid tullen i Kapernaum. Människor tyckte illa om dem som jobbade vid tullen eftersom de samlade in pengar åt landets fiender, romarna. Dessutom lurade tullmännen ofta till sig lite extra pengar och

Nu kan du gärna ta fram en Bibel och titta hur tjockt Gamla testamentet är. Tänk att det fanns de som till och med hade lärt sig allt utantill! Försök också att hitta evangeliet som Matteus skrev. Det kommer först av böckerna i Nya testamentet, precis efter Gamla testamentet. Där passar Matteus bok bra, eftersom han hela tiden visar att de två delarna i Bibeln hör ihop. Gamla testamentet handlar ofta om Jesus och Nya testamentet handlar om det som människorna hela tiden i Gamla testamentet gick och väntade på.

JOHANNA N S

Evangelisten

M Markus

Bredvid bilder av evangelisten Markus brukar det finnas ett lejon. Det beror på att Markus evangelium börjar berätta om Johannes Döparen som bodde i öknen. I öknen hörs lejonens röst tydligt.

Här får vi vara med om en intervju där vi låtsas att det är Markus själv som svarar.

Markus är i Rom, huvudstad i det stora Romarriket. Till att börja med får han berätta lite om sig själv, han hör ju inte till de tolv lärjungarna och är därför inte så känd.

– Jag är lite yngre än de andra lärjungarna och därför var jag väl för ung för att vandra med Jesus hela tiden. Men nu reser jag runt och berättar om honom, liksom de andra lärjungarna. Efter det att Jesus lämnade lärjungarna vid himmelfärden, så samlades de och andra som trodde på Jesus hemma i min mammas hus. Man kan kanske kalla vårt hem för en av de allra första kyrkorna. Det var till exempel hemma hos oss som

många var samlade och bad den där natten då Petrus hade hamnat i fängelse. En ängel kom och befriade honom och efter ett tag stod han och knackade på vår dörr.

Då måste ni ha blivit förvånade?

– Ja, förvånade och väldigt glada.

Hela tiden hjälper Jesus oss på olika sätt när vi berättar om honom för människor, fastän han inte vandrar omkring här så att vi kan se honom längre.

Jag har förstått att du har rest omkring mycket och fått vara med om en hel del?

– Ja, jag har följt med både Petrus och Paulus på deras resor och det finns massor att berätta om det som hänt oss, men då tror jag aldrig vi kommer fram till boken jag skrivit och det var väl den vi skulle prata om?

Visst ja. Då ska jag börja fråga om du har träffat Jesus och hur du kan veta så mycket om vad han gjorde när du inte själv har varit en av de tolv lärjungarna?

– Jag har träffat Jesus flera gånger och sett och hört saker han gjorde. Det mesta har jag ändå fått veta av min gode vän Petrus. Jag har skrivit ned sådant som han har berättat för mig under våra resor och när vi har varit tillsammans här i Rom.

Du förklarar ganska noga när du skriver.

– Det har jag varit tvungen att göra, eftersom jag ville att de här i Rom ska förstå. De är inte judar allihop och vet ingenting om våra judiska vanor och traditioner. Därför vet de inte vad "det osyrade brödets högtid" är, eller varför Jesus och lärjungarna gjorde vissa saker.

Det är ju bra för mig och andra som läser och inte heller vet sådant. Eftersom du brukar förklara, så kanske du kan förklara något annat också. Allra först skriver du:

"Här börjar evangeliet om Jesus Kristus, Guds son." Evangelium är ett konstigt ord.

– Evangelium betyder "ett gott budskap". Man skulle istället kunna säga: "här börjar det glada budskapet om Jesus". Vi är ju fler som har skrivit om det, men vi berättar om samma glada budskap.

Du berättar mycket om det som Jesus gjorde. Att han hjälpte människor och gjorde sjuka friska till exempel.

– Det var ju därför Jesus kom. Han kom inte för att andra människor skulle passa upp på honom utan för att han ville hjälpa människor. Han kom för att tjäna, har jag skrivit och det gjorde han hela tiden. Han gjorde sjuka friska, gjorde döda levande. Han gjorde människor fria och glada när de blev förlåtna allt de gjort fel mot Gud och människor. Det visade sig allra bäst då han dog, då gjorde han oss människor den största tjänsten.

Lukas

Läkaren som skrev ner sanningen

Han böjde sig över pergamentrullen och skrev: *Många har sammanställt en skildring av de händelser som har fått sin uppfyllelse ibland oss, enligt vad de som redan från början var ögonvittnen och ordets tjänare, har meddelat oss...*

Lukas lyfte fjäderpennan. Detta var en stor dag. Idag hade han på allvar börjat det stora skrivarbetet. Först nu tyckte han att han hade samlat tillräckligt med vittnesberättelser för att kunna starta renskrivningen.

Han hade studerat både det Markus och Matteus hade skrivit, ja, han hade också pratat med några av de andra apostlarna. Många av historierna bekräftades flera gånger.

Sedan jag noga efterforskat allt från början,

har jag beslutat att i rätt ordning skriva ner det för dig, ädle Teofilus.

Lukas log. Han tänkte på många av de historier som han hade hört de senaste åren. Ja, hela Palestina och Mindre Asien var fulla av dessa berättelser. Otaliga gånger hade han mött människor som berättade om vad som skedde då de mötte Jesus från Nasaret. Alla pratade om Mästaren och det märkliga som hade hänt runt honom. Lukas blundade. Han kom så väl ihåg den dagen då han själv fick besök på läkarmottagningen av den rike romerske officeren. Nu såg han mannen framför sig. Han upplevde besöket igen. Han hörde knackningen på dörren, kom ihåg att han ropade: "Stig in" medan han bläddrade i några blad som låg på bordet.

Så stod plötsligt mannen där. Besökaren hade fin uniform, med kejsarens märke på axeln. Guldringen på mannens vänstra hand glimmade till.

– God dag. Vad kan jag hjälpa dig med?

Mannen hade grimaserat flera gånger och satte sig till slut på bänken vid sidan om Lukas.

– Jag undrar om du kan göra något med denna?

Han la armen på bordet, drog upp uniformsärmen och visade en stor varböld.

Lukas spärrade upp ögonen.

– Det måste göra hemskt ont!

Han böjde sig över patienten och studerade bulan.

– Vi måste rensa, göra rent och skära upp ett snitt. Här finns var som måste ut.

– Kan du inte bara be till den levande Mästaren?

– Vad menar du med det?

– Mästaren var här förra gången sjukdomen drabbade mitt hus. Han gjorde min tjänare frisk. De säger att han lever ännu, att

han uppstod från det döda. Hör inte du också till dem som tror?

Och så hade de kommit att prata om officerens tjänare och om det som hände när Mästaren var i staden.

Lukas ville nu ta med officerens berättelse när han skulle skriva. Nu skulle äntligen hedningarna, ickejudearna, också få sitt evangelium. Han, Lukas, som var hedning själv, skulle skriva det. De som inte var judar behövde också få budskapet nerskrivet, skrivet på ett sådant sätt att de kunde ta det till sig och tro på det.

Han ville tillägna skriften Teofilus. Kanske han kunde sprida den vidare. Teofilus hade många kontakter med folk.

Lukas doppade fjäderpennan på nytt: *... jag har beslutat att i rätt ordning skriva ner det för dig, ädle Teofilus, för att du ska veta hur tillförlitlig den undervisning är som du har fått. På den tiden då Herodes var kung i Judeen fanns det i Abias prästavelning en man som hette Sakarias...*

Just så startade läkaren Lukas skrivningen av sitt evangelium. Resten kan du läsa själv i den tredje boken i Nya Testamentet. Lukas skriver noga. Det är lätt att förstå att han är läkare, en man med hög utbildning. Han berättar om när ängeln kom till jungfru Maria i

Lukas var läkare. Han var inte jude och hörde inte till Jesus lärjungar. Han gjorde noggranna undersökningar innan han skrev Lukasevangeliet. Han var vän och följeslagare till Paulus på hans resor och hade alltså själv varit med om mycket av det som han skriver om i Apostlagärningarna. Lukasevangeliet börjar med Saka-riars offer i templet. Oxen är ett offerdjur och därför har ofta Lukas en ox intill sig.

Nasaret, om födelsen i Betlehem, om Jesus när han var i templet som tolvåring...

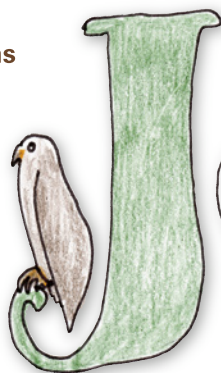
Lukas ville tydligt visa läsarna att berättelserna om Jesus var sanna. Han kontrollerade noga, pratade med folk, reste runt och skrev ner...

Lukas var förresten med på flera missionsresor tillsammans med Paulus. Han ville att andra skulle få höra om vem Jesus var. Han ville att evangeliet, det glada budskapet, skulle nå vidare ut i världen, till nya länder och folkslag, till människor som inte hade hört om detta förr.

FRIDA BLAKER
ÖVERSÄTTNING BODIL MÄNSSON

Berättelsen om officeren som kom till Lukas är påhittad, annars tror och/eller vet man att Lukas evangelium har dessa omständigheter runt sig.

För att träffa Johannes får vi resa tillbaka i tiden till staden Efesus. Någonstans bland de små husen och de smala gatorna i den stora handelsstaden hittar vi en mycket gammal man. Johannes har vandrat med Jesus som en av hans lärjungar. Han har hört och sett det Jesus gjorde och skrivit ned det så att vi också kan få veta det.

Evangelisten

Johannes

Johannes börjar sitt evangelium med att beskriva saker lite ovanifrån, precis som en örn ser jorden när den flyger, därför brukar han på bilder ofta ha sällskap av en örn. Boken börjar med att berätta om Ordet som är Gud och som kom hit till jorden genom Jesus.

Av allt du varit med om, vad minns du bäst?

– Jag har varit med om så mycket som jag aldrig glömmet. Jag minns glädjestunden när Lazarus blev levande igen och dagen då Jesus gjorde vatten till vin och räddade brudparet undan en pinsam situation. Jag kommer naturligtvis ihåg den fruktansvärda stunden då Jesus hängde död på korset och jag gick därifrån med hans mor Maria. Sedan minns jag när Petrus och jag kom till graven och den var tom därför att Jesus uppstått. Innan hade det känts hopplöst. Jesus var död och vi visste inte vad vi skulle göra. Lite rädda var vi också. När jag kikade in i graven och såg bindlarna prydligt hopvikta, då förstod jag plötsligt, och trodde. Det är ju därför som jag har skrivit också, för att de som läser ska tro och förstå.

Det verkar vara viktigt för dig att läsarna ska tro och förstå?

– Ja, jag skriver för att de som läser ska tro att Jesus är Messias, Guds Son och genom det få evigt liv. Att få fortsätta leva tillsammans med Gud efter döden.

Matteus, Markus och Lukas har också skrivit evangelier. Behövs alla fyra? Ni skriver ju om samma sak.

– Vi skriver om Jesus allihop, men om du har

läst det vi skrivit, så nämner vi ibland olika saker. Jag skrev sist och därför har jag försökt ta med sådant som de andra inte berättat så mycket om. Det har du kanske märkt?

Ja, du berättar om under som de inte säger något om.

– Ja, det stämmer. Fast jag kallar dem hellre tecken, för det är vad de är. De är tecken som visar vem Jesus är.

Träffar du de andra lärjungarna nuförtiden?

– Nej, det går tyvärr inte längre. Det är nästan bara jag kvar.

Johannes ansikte blir med ens allvarligt.

– De andra är döda. De har dödats för att de tror på Jesus. Det ser ut som att det bara är jag som får leva tills jag blir gammal.

Har du själv råkat ut för svårigheter?

– Jag har tvingats lämna landet därför att jag inte slutade att berätta om Jesus när de varnade mig. Jag blev landsförvisad och tvingades bo på ön Patmos ett tag. Det var förresten där Gud visade mig en del av vad som ska hända i framtiden. Det skrev jag ned i Uppenbarelseboken. Men nu är jag här i Efesus.

Vid korset sa Jesus till dig att du skulle ta hand om hans mor Maria?

– Ja, jag skulle behandla henne som min egen mor och hon skulle ha mig som sin son.

Vi har tagit hand om och hjälpt varandra. Vi har ofta pratat om Jesus och hon har kunnat berätta för mig om hans uppväxt. Jag har berättat om de händelser som bara jag, Petrus och Jakob fick vara med om. Maria och jag har undrat över att vi allihop kunde missförstå Jesus så länge och att vi inte förstod vad han hade för uppgift.

Du nämner dig, Jakob och Petrus, att ni ibland var de enda lärjungarna som fick följa med Jesus.

– Ja, det stämmer. Ofta fick vi tre vara ensamma med Mästaren.

Kanske har Johannes blivit lugnare på gamla da'r, så jag vågar fråga om det där jag tänkt på... Ja, jag tror att jag försöker: Du och Jakob har förresten ett speciellt smeknamn i Bibeln har jag sett?

– Ja, skrattar Johannes. "Åskans söner" kallades vi. Vi var rätt så häftiga och ivriga på den tiden. Ibland borde vi tänkt efter lite mer först, som när vi blev arga på byn där de inte ville ta emot oss. Då ville vi kalla ner eld från himlen och förstöra hela byn!

Går det att nämna något särskilt ur det du har skrivit, som vi som läser kan tänka speciellt på?

– Det är viktigt alltihop. Men det jag vill med det jag har skrivit är att ni ska tro på Jesus. Sedan jag blivit gammal och hunnit tänka och uppleva mer, så försöker jag också lära alla jag möter hur viktigt det är att älska varandra!

**Detta är en tematidning från Droppen.
Artiklarna om evangelisterna fanns i
Droppen under vårterminen 2012.
Denna sammanställning finns att
skriva ut på vår hemsida.**

